

**Gemeenschappelijke regeling
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
Hollands Midden**

2^e begrotingswijziging 2017

Voor zienswijze

Vaststelling door het Algemeen Bestuur: 13 december 2017

---

12 oktober 2017

Inleiding

Aanleiding

Het programma GGD sluit 2017 af met een verwacht tekort van €1.684k. De structurele meerkosten in het programma GGD bedragen ten opzichte van de programmabegroting €1.068k. De incidentele meerkosten bedragen €964k. Daar staan incidentele besparingen tegenover ter grootte van €348k. In de tabel is dit samengevat.

(€1.000)	Structureel	Incidenteel	Vershil 2017
Stijging salarissen, IKB en pensioenlasten	-878	0	-878
Overige lastenstijgingen, per saldo	-190	-964	-1.154
Meerkosten programma GGD ten opzichte van de begroting 2017	-1.068	-964	-2.032
Overige besparingen en baten, per saldo	0	348	348
Gerealiseerde resultaat GGD	-1.068	-616	-1.684

Een belangrijke oorzaak van het verschil is gelegen in de indexeringsystematiek. De personeelslasten zijn harder gestegen dan de index zoals die in de begroting is opgenomen. De structurele stijging in 2017, die niet in de begroting 2017 was opgenomen, is €878k.

Een vergelijking tussen de gehanteerde indexering en de daadwerkelijke ontwikkeling van de loonkosten, wijst op een gecumuleerd tekort van €898k in 2017.

Dit is reden om voor 2017 een begrotingswijziging op te stellen die uitgaat van een extra bijdrage van gemeenten ter grootte van €800k. Dat is €268k minder dan de structurele meerkosten.

De overige aanpassingen van de drie programma's in de 2^e begrotingswijziging 2017 geschieden naar aanleiding van uitkomsten in de 2^e bestuursrapportage 2017.

Werkwijze

Volgens artikel 2 lid b van de 'Herziene Verordening Begrotingswijzigingen 2014-2017 RDOG Hollands Midden' wordt een begrotingswijziging ingediend als er sprake is van een wijziging van de BPI/BPK. Dit is bij deze 2^e begrotingswijziging 2017 het geval. De wijziging bedraagt €800k.

Artikel 2 lid a van de 'Herziene Verordening Begrotingswijzigingen 2014-2017 RDOG Hollands Midden' bepaalt dat de begrotingswijziging wordt afgehandeld volgens artikel 26, lid 1 tot en met 6 van de Gemeenschappelijke regeling RDOG Hollands Midden. Dit houdt onder meer in dat een zienswijze wordt gevraagd van de gemeenten. De Raden van de deelnemende gemeenten kunnen na toezending bij het Dagelijks Bestuur hun zienswijze over de gewijzigde begroting naar voren brengen.

De voorliggende begrotingswijziging wordt na bespreking in het Dagelijks Bestuur op 13 oktober 2017 aangeboden aan gemeenten. Het Algemeen Bestuur stelt de begrotingswijziging op 13 december 2017 vast.

De begrotingswijziging wordt opgesteld voor de drie programma's, waardoor de uitkomsten van de 2^e begrotingswijziging 2017 overeenstemmen met de verwachte baten en lasten over 2017.

Afwikkeling

Het Dagelijks Bestuur voegt de commentaren, waarin de zienswijzen zijn vervat, bij de begrotingswijziging, zoals deze aan het Algemeen Bestuur voor haar vergadering van 13 december 2017 wordt aangeboden.

Beleidsbegroting

Inleiding

De aanpassingen van de drie programma's volgen uit de correcties in de 2^e begrotingswijziging 2017. De aanpassingen geschieden op basis van afwijkingen tussen de begroting 2017 na 1^e wijziging en de geprojecteerde baten en lasten, zoals die zijn opgenomen in de 2^e bestuursrapportage 2017.

Verplichte paragrafen

Algemeen

Onder de verplichte paragrafen zijn alleen die paragrafen opgenomen die van toepassing zijn voor de RDOG Hollands Midden. In de op 1 juli 2015 vastgestelde begroting 2017 is de actuele stand van zaken opgenomen, waarnaar korthedshalve wordt verwezen.

Risico's

Voor risico's wordt verwezen naar de 2^e bestuursrapportage 2017 en de op 5 juli 2017 vastgestelde Programmabegroting 2018.

Begrotingsuitgangspunten en parameters

Behoudens de wijziging van de raming van baten en lasten van de drie programma's en de daaraan ten grondslag liggende oorzaken, zijn de (overige) financiële begrotingsuitgangspunten en financiële parameters niet gewijzigd ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2017 en de 1^e begrotingswijziging 2017, waarnaar korthedshalve wordt verwezen.

Wijziging

Programma Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

Hieronder staat de wijziging van de raming van baten en lasten van het programma GGD voor het jaar 2017.

(€1.000)	Prognose 2e berap 2017	Begroting 1e wz 2017	Wijziging	Begroting 2e wz 2017
Salarissen en sociale lasten	34.232	31.642	2.590	34.232
Tijdelijk personeel	2.106	1.539	567	2.106
Overige personeelslasten	1.563	1284	279	1.563
Subtotaal personeelslasten	37.901	34.465	3.436	37.901
Kapitaallasten	668	912	-244	668
Huisvesting	1.882	1.751	131	1.882
Organisatiekosten	4.919	4.316	603	4.919
Materialen	670	611	59	670
Voorzieningen	80	80	0	80
Kosten meldkamer	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Lasten vorig boekjaar	219	0	219	219
Subtotaal overige lasten	8.438	7.670	768	8.438
Lasten	46.339	42.135	4.204	46.339
Gemeenten BPI/BPK	24.139	24.139	800	24.939
Gemeenten overig	14.652	12.647	2.005	14.652
Derden	5.117	4.900	217	5.117
Zorgverzekeraars	0	0	0	0
Rijk	811	538	273	811
Baten vorig boekjaar	25	0	25	25
Baten	44.744	42.224	3.320	45.544
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-1.595	89	-884	-795
Storting reserves	-89	-89	0	-89
Onttrekking reserves	0	0	884	884
Gerealiseerde resultaat	-1.684	0	0	0

De kolom 'Prognose 2^e berap 2017' bevat de prognose van baten en lasten in de 2^e bestuursrapportage 2017. De kolom 'Begroting 1^e wz 2017' bevat de begroting 2017 na de 1^e begrotingswijziging 2017. De aanpassingen in de 2^e begrotingswijziging 2017 zijn weergegeven in de kolom 'Wijziging'. De kolom 'Begroting 2^e wz 2017' geeft de begroting 2017 na de 2^e begrotingswijziging weer.

De wijziging van de BPI/BPK is hierna apart toegelicht.

Programma Geneeskundige Hulpverlening (GHOR)

Hieronder staat de wijziging van de raming van baten en lasten van het programma GHOR voor het jaar 2017.

(€1.000)	Prognose 2e berap 2017	Begroting 1e wz 2017	Wijziging	Begroting 2e wz 2017
Salarissen en sociale lasten	1.151	1.109	42	1.151
Tijdelijk personeel	0	0	0	0
Overige personeelslasten	197	233	-36	197
Subtotaal personeelslasten	1.348	1.342	6	1.348
Kapitaallasten	58	71	-13	58
Huisvesting	43	43	0	43
Organisatiekosten	480	483	-3	480
Materialen	1	1	0	1
Voorzieningen	0	0	0	0
Kosten meldkamer	0	0	0	0
Onvoorzien	0	19	-19	0
Lasten vorig boekjaar	10	0	10	10
Subtotaal overige lasten	592	617	-25	592
Lasten	1.940	1.959	-19	1.940
Gemeenten BPI/BPK	1.898	1.898	0	1.898
Gemeenten overig	0	0	0	0
Derden	27	13	14	27
Zorgverzekeraars	0	0	0	0
Rijk	0	0	0	0
Baten vorig boekjaar	5	0	5	5
Baten	1.930	1.911	19	1.930
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-10	-48	38	-10
Storting reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	10	48	-38	10
Gerealiseerde resultaat	0	0	0	0

De kolom 'Prognose 2^e berap 2017' bevat de prognose van baten en lasten in de 2^e bestuursrapportage 2017. De kolom 'Begroting 1^e wz 2017' bevat de begroting 2017 na de 1^e begrotingswijziging 2017. De aanpassingen in de 2^e begrotingswijziging 2017 zijn weergegeven in de kolom 'Wijziging'. De kolom 'Begroting 2^e wz 2017' geeft de begroting 2017 na de 2^e begrotingswijziging weer.

Programma Regionale Ambulancevoorziening (RAV)

Hieronder staat de wijziging van de raming van baten en lasten van het programma RAV voor het jaar 2017.

(€1.000)	Prognose 2e berap 2017	Begroting 1e wz 2017	Wijziging	Begroting 2e wz 2017
Salarissen en sociale lasten	17.869	16.862	1.007	17.869
Tijdelijk personeel	345	1.055	-710	345
Overige personeelslasten	1.416	1.267	149	1.416
Subtotaal personeelslasten	19.630	19.184	446	19.630
Kapitaallasten	1.803	1952	-149	1.803
Huisvesting	823	789	34	823
Organisatiekosten	2.136	1.995	141	2.136
Materialen	1.041	982	59	1.041
Voorzieningen	0	0	0	0
Kosten meldkamer	950	804	146	950
Onvoorzien	25	0	25	25
Lasten vorig boekjaar	0	0	0	0
Subtotaal overige lasten	6.778	6.522	256	6.778
Lasten	26.408	25.706	702	26.408
Gemeenten BPI/BPK	0	0	0	0
Gemeenten overig	0	0	0	0
Derden	484	0	484	484
Zorgverzekeraars	23.458	24.163	-705	23.458
Rijk	2.185	1.695	490	2.185
Baten vorig boekjaar	66	63	3	66
Baten	26.193	25.921	272	26.193
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-215	215	-430	-215
Storting reserves	0	-295	295	0
Onttrekking reserves	120	80	135	215
Gerealiseerde resultaat	-95	0	0	0

De kolom 'Prognose 2^e berap 2017' bevat de prognose van baten en lasten in de 2^e bestuursrapportage 2017. De kolom 'Begroting 1^e wz 2017' bevat de begroting 2017 na de 1^e begrotingswijziging 2017. De aanpassingen in de 2^e begrotingswijziging 2017 zijn weergegeven in de kolom 'Wijziging'. De kolom 'Begroting 2^e wz 2017' geeft de begroting 2017 na de 2^e begrotingswijziging weer.

RDOG Hollands Midden

Hieronder staat de samenvatting van de 2^e begrotingswijziging 2017 van de RDOG Hollands Midden.

(€1.000)	Prognose 2e berap 2017	Begroting 1e wz 2017	Wijziging	Begroting 2e wz 2017
Salarissen en sociale lasten	53.252	49.613	3.639	53.252
Tijdelijk personeel	2.451	2.594	-143	2.451
Overige personeelslasten	3.176	2.784	392	3.176
Subtotaal personeelslasten	58.879	54.991	3.888	58.879
Kapitaallasten	2.529	2.935	-406	2.529
Huisvesting	2.748	2.583	165	2.748
Organisatiekosten	7.535	6.794	741	7.535
Materialen	1.712	1.594	118	1.712
Voorzieningen	80	80	0	80
Kosten meldkamer	950	804	146	950
Onvoorzien	25	19	6	25
Lasten vorig boekjaar	229	0	229	229
Subtotaal overige lasten	15.808	14.809	999	15.808
Lasten	74.687	69.800	4.887	74.687
Gemeenten BPI/BPK	26.037	26.037	800	26.837
Gemeenten overig	14.652	12.647	2.005	14.652
Derden	5.628	4.913	715	5.628
Zorgverzekeraars	23.458	24.163	-705	23.458
Rijk	2.996	2.233	763	2.996
Baten vorig boekjaar	96	63	33	96
Baten	72.867	70.056	3.611	73.667
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-1.820	256	-1.276	-1.020
Storting reserves	-89	-384	295	-89
Onttrekking reserves	130	128	981	1.109
Gerealiseerde resultaat	-1.779	0	0	0

De kolom 'Prognose 2^e berap 2017' bevat de prognose van baten en lasten in de 2^e bestuursrapportage 2017. De kolom 'Begroting 1^e wz 2017' bevat de begroting 2017 na de 1^e begrotingswijziging 2017. De aanpassingen in de 2^e begrotingswijziging 2017 zijn weergegeven in de kolom 'Wijziging'. De kolom 'Begroting 2^e wz 2017' geeft de begroting 2017 na de 2^e begrotingswijziging weer.

De wijziging van de BPI/BPK is hierna apart toegelicht.

Toelichting financiële positie

Hier volgt het overzicht van de reserves. Het totaal van de reserves vormt het eigen vermogen.

De saldi per 1 januari 2017 zijn overgenomen uit de paragraaf 'Resultaatbestemming' in de bijlagen bij de jaarrekening 2016 (AB-17-08b). Daarnaast staan de vermogensmutaties van de drie programma's over 2017 en in de laatste kolom staat de verwachte stand van de reserves per eind 2017.

(€1.000)	01-01 2017	Δ GGD	Δ GHOR	Δ RAV	31-12 2017
Algemene reserve GGD	900	-884	0	0	16
Algemene reserve GHOR	110	0	-10	0	100
Reserve aanvaardbare kosten RAV	335	0	0	-95	240
Algemene reserve	1.345	-884	-10	-95	356
Reserve markttaken GGD	295	89	0	0	384
Reserve project OvDG	106	0	0	0	106
Reserve huisvesting RAV	367	0	0	-120	247
Bestemmingsreserves	768	89	0	-120	737
Eigen vermogen	2.113	-795	-10	-215	1.093
GGD	1.195	-795	0	0	400
GHOR	216	0	-10	0	206
RAV	702	0	0	-215	487
Eigen vermogen	2.113	-795	-10	-215	1.093

Toelichting op de wijziging van de bijdrage per inwoner (BPI)

De BPI/BPK in de begroting 2017 na 1^e wijziging bedraagt €26.037k. Door de verhoging met €800k stijgt de BPI/BPK naar €26.837k. Dit betreft €24.939k voor het programma GGD en €1.898k voor het programma GHOR.

(€1.000)	Inwoners 2017	Kinderen 2017	BPI/BPK 1 ^e wz 2017	Wijziging	BPI/BPK 2 ^e wz 2017
Tarief BPI			€22,11	€1,03	€23,14
Tarief BPK			€272,96		€272,96
Alphen aan den Rijn	107.396	4.656	3.645	111	3.756
Bodegraven-Reeuwijk	33.208	1.440	1.128	34	1.162
Gouda	71.105	3.264	2.463	73	2.536
Hillegom	21.101	849	699	22	721
Kaag en Braassem	25.844	1.023	850	27	877
Katwijk	63.633	3.259	2.297	66	2.363
Krimpenerwaard	54.208	2.153	1.786	56	1.842
Leiden	121.562	4.873	4.018	125	4.143
Leiderdorp	26.853	1.070	885	28	913
Lisse	22.539	866	735	23	758
Nieuwkoop	27.114	1.023	879	28	907
Noordwijk	25.604	940	822	26	848
Noordwijkerhout	16.063	602	519	17	536
Oegstgeest	22.997	962	771	24	795
Teylingen	35.646	1.386	1.167	37	1.204
Voorschoten	25.150	1.107	858	26	884
Waddinxveen	25.657	1.136	877	27	904
Zoeterwoude	8.114	270	253	8	261
Zuidplas	40.771	1.772	1.385	42	1.427
Totaal	774.565	32.651	26.037	800	26.837

**Gemeenschappelijke regeling
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
Hollands Midden**

2^e bestuursrapportage 2017

**Behandeling in Dagelijks Bestuur: 12 oktober 2017
Vaststelling door Algemeen Bestuur: 1 november 2017**

Managementsamenvatting

Inhoud

Deze bestuursrapportage is een tussentijdse rapportage van de directie aan het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur over de uitvoering van de taken van de RDOG Hollands Midden tot en met augustus 2017.

Veilig Thuis

De Inspectie Jeugdzorg heeft de performance van Veilig Thuis eerder dit jaar als onvoldoende beoordeeld. Momenteel wordt een verbeterplan geïmplementeerd. Dat is onderdeel van een groter plan van aanpak, dat moet leiden tot een robuuste, toekomstbestendige organisatie. Door de centrumgemeenten is hiervoor een projectleider ter beschikking gesteld. De stijging van het aantal meldingen en de uitbreiding van taken heeft geresulteerd in een aanvullend subsidieverzoek. Voor 2017 bedraagt dit aanvullende verzoek €1.358k. Extra personeelslasten en subsidie-inkomsten zijn verwerkt in de prognose.

Op 6 oktober 2017 heeft de inspectie de hertoets bij Veilig Thuis Hollands Midden uitgevoerd. De inspectie waardeert de gezette verbeterstappen positief en aan het einde van de toetsing gaf zij aan dat ze (onder voorbehoud) een voldoende geven. Het rapport met het definitieve oordeel volgt nog.

Crisisinterventieteam (CIT) en Jeugdpreventieteam (JPT)

Sinds de overgang van het CIT en het JPT naar Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis is het aantal adviezen en meldingen gestegen. Deze stijging heeft een sterke relatie met de stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis. In de subsidieaanvraag voor 2018 wordt, vanwege de toename van het aantal meldingen en adviezen, zowel voor CIT als JPT een uitbreiding van capaciteit gevraagd.

Team Infectieziektenbestrijding voldoet aan de Visi-norm

De formatie is op de hoogte van de Visi-norm gebracht, waardoor het totale takenpakket kan worden uitgevoerd. Er is extra aandacht voor het regionale netwerk antibioticaresistentie, enkele aanvullende activiteiten worden aanvullend gefinancierd.

Jeugdgezondheidszorg past programma aan na toezichtronde inspectie

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) heeft bij het toezichtbezoek aan de GGD Hollands Midden de meeste normen als voldoende beoordeeld. Daarover kunnen we zeker tevreden zijn.

Voorafgaand aan de toezichtronde van de IGZ heeft de RDOG Hollands Midden verschillende maatregelen voorafgaand aan het bezoek van de inspectie in gang gezet. De belangrijkste is dat de inspectie in de eerste tussenrapportage aangaf dat alle JGZ organisaties binnen drie maanden aan het Landelijk Professioneel Kader (LPK) moesten voldoen. De eerdere goedkeuring van de inspectie op de diverse uitvoeringsscenario's is vervallen met het vaststellen van deze veldnorm. Voor onze uitvoering betekende dat een knelpunt in de leeftijd van 7 t/m 12 maanden. De invulling van het contactmoment in die periode is versterkt.

Resultaten gezondheidsmonitor beschikbaar

De resultaten van de vierjaarlijkse gezondheidsmonitor voor volwassenen en ouderen zijn beschikbaar op de website van de GGD onder 'Mijn gemeente'. De cijfers worden in verschillende adviestrajecten gebruikt.

Implementatie Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DD-JGZ) ligt op koers, zowel in tijd als in geld

We verwachten dat we aan het eind van dit kalenderjaar een functionerend nieuw DD-JGZ hebben.

Financiën

Het programma GGD sluit 2017 af met een verwacht tekort van €1,7m. De structurele meerkosten in het programma GGD bedragen €1,1m ten opzichte van de programmabegroting. De incidentele meerkosten bedragen ruim €0,9m. Daar staan – vooral incidentele – besparingen tegenover ter grootte van €0,3m.

Een belangrijke oorzaak van het verschil is gelegen in de indexeringsystematiek. De personeelslasten zijn harder gestegen dan de index zoals die in de begroting is opgenomen. Een vergelijking tussen de gehanteerde indexerings- en de werkelijke ontwikkeling van de loonkosten wijst op een gecumuleerd tekort van €0,9m in 2017.

Dit leidt tot de conclusie dat, bij het huidige takenpakket, een extra financiële bijdrage onvermijdelijk is, naast de opdracht aan de organisatie om nog soberder om te gaan met de uitvoering van de taken, investeringen en overige kosten. Dit is reden om voor 2017 een begrotingswijziging op te stellen die uitgaat van een extra bijdrage van gemeenten ter grootte van €800k. In §2.7 is hieromtrent een voorstel aan het bestuur geformuleerd.

Het programma GHOR ligt op schema, het programma RAV kent een prognose van -€0,1m.

Inhoudsopgave

1.	Inhoudelijke ontwikkelingen.....	4
1.1	Team Infectieziektenbestrijding	4
1.2	Implementeren verbeterplan Veilig Thuis	4
1.3	Toename meldingen Veilig Thuis en gevolgen voor het CIT en het JPT	4
1.4	Jeugdgezondheidszorg past programma aan na toezichtronde inspectie	5
1.5	Implementatie Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg nog steeds op schema	5
1.6	Ontwikkelingen Stevig ouderschap	6
1.7	Innovatie initiatieven PZJ	6
1.8	Resultaten gezondheidsmonitor beschikbaar	6
2.	Financieel overzicht RDOG Hollands Midden.....	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Resultaatprognose	7
2.3	Reserves	8
2.4	Risico's	9
2.5	Verschillenanalyse	10
2.6	Beschouwing over het financieel beleid	12
2.7	Voorstel voor de verwerking van het geprognostiseerde resultaat	13
3.	Annex: Financieel overzicht per programma.....	13
3.1	Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)	14
3.2	Geneeskundige Hulpverlening (GHOR)	16
3.3	Regionale Ambulancevoorziening (RAV)	17

1. Inhoudelijke ontwikkelingen

1.1 Team Infectieziektenbestrijding

De uitbreiding van het team om te voldoen aan de norm is begin 2017 voltooid. Dit maakt het onder meer mogelijk om naast de afhandeling van de meldingen van A-ziekten te werken aan Hepatitis zodat een bijdrage wordt geleverd aan het Nationaal hepatitisplan (november 2016). Dit plan heeft tot doel verdere verspreiding te voorkomen en de ziektelast en sterfte te verminderen.

De inzet van het team Infectieziekten is om veel aandacht te geven aan het voorkómen van infectieziekten en aan een goede hygiëne. Preventie is een onlosmakelijk onderdeel van infectieziektebestrijding. We blijven intensief samenwerken met academische werkplaatsen en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Het gaat daarbij vooral om thema's als antibiotica-resistentie (ABR) en crisisbeheersing van infectieziekten.

De minister van VWS heeft tien regionale netwerken aangewezen voor de aanpak van antibioticaresistentie. De GGD Hollands Midden draagt in het netwerk Holland West bij aan deze aanpak door advisering, uitvoering en versterking van goede samenwerking in de zorgketen: publieke gezondheid, eerstelijns gezondheidszorg, curatieve zorg en langdurige zorg. De regio Leiden aangewezen als pilotregio in het ABR vraagstuk. De in de 1^e bestuursrapportage genoemde subsidies voor activiteiten binnen het thema ABR zijn daadwerkelijk verkregen.

1.2 Implementeren verbeterplan Veilig Thuis

In april 2017 hebben de inspecties geconcludeerd dat de kwaliteit van Veilig Thuis Hollands Midden onvoldoende is. Naar aanleiding hiervan is een verbeterplan opgesteld, dat door de inspectie is goedgekeurd. Aanvullend op dit verbeterplan is gestart met het uitvoeren van interne audits. De inspecties hebben in het rapport opgenomen dat zij verwachten dat Veilig Thuis Hollands Midden er binnen een half jaar in kan slagen om het oordeel voldoende te halen. De inspecties komen dan tot een beoordeling door het toetsen van een of meerdere interne audits die Veilig Thuis Hollands Midden moet uitvoeren. Uit de interne audits blijkt dat Veilig thuis, zowel technisch/administratief als kwalitatief verbeteringen heeft doorgevoerd. Het belangrijkste criterium voor de inspectie is de wettelijke doorlooptijden (geen wachtlijst) en die zijn de afgelopen periode behaald. Voor meer details over de voortgang wordt verwezen naar de kwartaalrapportages zoals worden aangeboden aan gemeenten.

Op 6 oktober 2017 heeft de inspectie de hertoets bij Veilig Thuis Hollands Midden uitgevoerd. De inspectie waardeert de gezette verbeterstappen positief en aan het einde van de toetsing gaf zij aan dat ze (onder voorbehoud) een voldoende geven. Het rapport met het definitieve oordeel volgt nog.

1.3 Toename meldingen Veilig Thuis en gevolgen voor het CIT en het JPT

In mei 2017 heeft de RDOG Hollands Midden subsidieaanvragen ingediend voor het Crisisinterventieteam (CIT) en Jeugdpreventieteam (JPT). Deze aanvragen zijn gebaseerd op het aantal fte dat in 2016 is overgekomen vanuit Jeugdbescherming West. Vanaf de overgang van het CIT en het JPT naar Maatschappelijke Zorg en Veilig Thuis (MZVT) is het aantal adviezen en meldingen gestegen. Ook de eerste twee kwartalen van 2017 laten een stijging zien. Deze stijging heeft een sterke relatie met de stijging van het aantal meldingen bij Veilig Thuis.

Door stijging van de instroom zijn er in de loop van 2017 tijdelijk extra maatschappelijk werkers ingezet bij het CIT en het JPT. Het CIT dient binnen 24 uur actief contact te maken met de betrokkenen in crisis en het JPT kent de norm dat binnen 48 uur nadat een melding is binnengekomen er contact is met betrokkenen. Bij beide werksoorten is de snelheid waarmee contact wordt gemaakt een van de succesfactoren. Door deze proactieve interventies zijn betrokken gezinnen bereidwilliger zich in te zetten om tot oplossingen te komen.

In de subsidieaanvraag voor 2018 wordt, vanwege de toename van het aantal meldingen en adviezen, zowel voor het CIT als het JPT een uitbreiding van capaciteit gevraagd.

1.4 Jeugdgezondheidszorg past programma aan na toezichtronde inspectie

De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) onderzoekt in de huidige toezichtronde het totale veld van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) in vijf perioden. De inspectie heeft naar aanleiding van het bezoek aan de GGD Hollands Midden de meeste normen als voldoende beoordeeld. Daarover kunnen we zeker tevreden zijn. De inspectie neemt in haar oordeel ook mee of we zelf voldoende zicht hebben op onze kwaliteit.

Voorafgaand aan de toezichtronde heeft de IGZ aan alle aanbieders aangegeven dat zij verwacht dat de aanbevelingen over de thema's zoals die verschijnen in de factsheet van een bepaalde periode ter harte neemt (AB-16-14b). Dit heeft de GGD Hollands Midden gedaan.

Uit de toezichtronde zijn de volgende acties gevolgd:

- De inspectie gaf in de eerste tussenrapportage aan dat alle JGZ organisaties binnen 3 maanden aan het Landelijk Professioneel Kader (LPK) moesten voldoen. De eerdere goedkeuring van de inspectie op de diverse uitvoeringsscenario's is vervallen met het vaststellen van deze veldnorm. Voor onze uitvoering betekende dat een knelpunt in de leeftijd 7 t/m 12 maanden. De voorlichting die ouders bij 7 maanden digitaal ontvangen voldoet niet aan de voorwaarden voor een contactmoment, waarmee er dus een moment te weinig zou zijn.
- De inspectie heeft aangegeven dat de richtlijn overgewicht onvoldoende nageleefd wordt. Ook hierop is naar aanleiding van de tussenrapportage actie ondernomen, mede door het aanschaffen van bloeddrukmeters voor het meten van de bloeddruk bij kinderen met overgewicht.
- Een landelijk discussiepunt met de inspectie is de beoordeling van de groeicurve. De inspectie is van mening dat een arts of verpleegkundige dit altijd moet doen. Volgens de richtlijn kan dit echter ook een doktersassistente zijn. Bij onze JGZ speelt dit voor het contactmoment in groep 7. Als de uitkomst is dat de groeicurve definitief niet door de doktersassistente beoordeeld mag worden maar alleen door een arts/verpleegkundige, betekent dit in de toekomst een stijging in de personeelskosten.
- Tenslotte benadrukte de inspectie de noodzaak tot versterking van de samenwerking met de ketenpartners in het sociale domein. De continuïteit en aansluiten van zorg vormen een risico vooral bij de kwetsbare gezinnen. Na het eerste kwartaal was dit actiepunt al door de GGD Hollands Midden erkend en zijn maatregelen ingezet.

1.5 Implementatie Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg nog steeds op schema

De RDOG Hollands Midden heeft in 2015 en 2016 twee initiatieven genomen om samen met andere GGD'en een nieuw DD-JGZ te ontwikkelen. In het eerste geval, in samenwerking met de GGD Hollands Noorden, bleek medio 2016 dat de leverancier niet in staat was om een product conform het programma van eisen op te leveren binnen de afgesproken termijn. Daarmee werd de kans op een goede afloop zeer klein en namen de financiële en bedrijfsmatige risico's verder toe. Op grond van deze overwegingen hebben de deelnemende GGD'en de overeenkomst met de leverancier ontbonden.

Bij het tweede initiatief met vier GGD'en bleek gaande het traject dat over de visie en het eindresultaat dat ons voor ogen staat met het JGZ-dossier overeenstemming was, doch dat over de weg daar naar toe door de verschillende organisaties verschillend werd gedacht. Ook dit traject is gestopt.

Eigen initiatief ligt op koers

Na deze ervaringen heeft de organisatie een projectteam met werkgroepen vrijgemaakt om zelfstandig het huidige DD-JGZ te vervangen door een moderner bestaand DD-JGZ. Dit doen we pragmatisch, no-nonsense en resultaatgericht. Het doel is in het 4^e kwartaal 2017 een werkend nieuw DD-JGZ te hebben, dat we uiterlijk op 1 januari 2018 in gebruik nemen. De Europese aanbesteding heeft op 30 mei 2017 geleid tot een definitieve gunning aan leverancier Gino, die samen met het projectteam van de GGD Hollands Midden het pakket Kidos bij de GGD Hollands Midden implementeert.

De voorbereidingen voor implementatie liggen nog steeds op schema, zowel in tijd als in geld. Inmiddels is het nieuwe DD-JGZ ingericht en is het uittesten gestart. Naar verwachting zal het dossier volgens plan in november in gebruik worden genomen en dan heeft de scholing van de JGZ professionals ook plaatsgevonden.

De werkgroepen zijn bij het herontwerpen van de werkprocessen begeleid door een extern bureau. Het procesherontwerp heeft tevens gezorgd dat de inrichting van Kidos voortvarend verliep. Ten behoeve van de noodzakelijk informatiebeveiligingseisen worden voor alle JGZ professionals 2-factor authenticatie tokens aangeschaft. Met implementatie van het nieuwe dossier wordt tevens aan de eis van het RIVM voldaan om tijdig aangesloten te zijn op de digitale uitlevering van gegevens met het RIVM.

Er wordt een extra inspanning door diverse medewerkers verricht om de continuïteit van het huidige dossier in de periode tot de ingebruikname van het nieuwe DD-JGZ te borgen. Dit leidt op enkele plekken in de organisatie tot achterstanden in uitstelbaar werk.

1.6 Ontwikkelingen Stevig ouderschap

Stevig ouderschap is een programma voor opvoedondersteuning dat bestaat uit zes huisbezoeken van een speciaal opgeleide jeugdverpleegkundige. Vanaf 2015 is deze interventie opgenomen in de gemeentebijdrage. Stevig ouderschap is daarmee een invulling van de extra zorg vanuit de jeugdgezondheidszorg.

De interventie is bewezen (kosten)effectief. Het aantal trajecten is sinds 2015 toegenomen. Inmiddels blijkt dat we rond september/oktober al op de aantallen trajecten zijn aangekomen die in 2015 voor het gehele jaar bereikt werden. Diverse gemeenten vragen om de mogelijkheid om aanvullende trajecten in te kunnen kopen bovenop het aantal dat volgt uit de sinds 2015 beschikbaar gestelde bijdrage per inwoner (BPI). De afspraken hierover moeten nader ingevuld worden. Gedacht wordt aan een vaste basis vanuit de BPI en de mogelijkheid om per gemeente te kiezen voor meer afname dan het basisaantal. Dit wordt met gemeenten uitgewerkt tot een nieuwe werkwijze.

1.7 Innovatie initiatieven PZJ

Er zijn diverse initiatieven op het gebied van innovatie binnen de organisatie. Een aantal voorbeelden uit de afgelopen periode.

Facebook pagina CJG's

De websites Centra voor Jeugd en Gezin zijn uitgebreid met een luchtige, informatieve en interactieve Facebook-pagina. Zo kunnen ouders en opvoeders in de eigen gemeente met hun kleine opvoedvragen gemakkelijk terecht. Op Twitter kunnen de ouders de CJG-cursussen vinden via @CJGcursus en op de Facebookpagina vinden zijn alle nieuwtjes over de cursussen en themabijeenkomsten.

BUURBook

BUURBook is op verzoek van de gemeenten in Holland Rijnland gebouwd als het nieuwe digitale dorpsplein. Daar ontmoeten bewoners, verenigingen en professionals elkaar. Vraag en aanbod komen bij elkaar en de samenwerking en sociale cohesie raken versterkt. Het is een soort marktplaats, maar dan op het gebied van sociale diensten in de wijk.

Experiment Kleinschalig vaccineren

Dit is op initiatief van het team CJG in Hillegom gestart. Doel is een hogere vaccinatiegraad te bereiken. Bekend beeld is een drukke sporthal, waarin kinderen en hun ouders in verschillende rijen staan voor hun prikken. Dat kunnen wij beter en persoonlijker dacht dit team. Ze wilden daarom meer kinderen in de buurt vaccineren en tegelijk een positief gezicht van het CJG laten zien. Het initiatief van team Hillegom past in de landelijke zoektocht naar werkwijzen om de dalende vaccinatiegraad te stoppen.

De GIZ (Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoefte) gaat digitaal

Als JGZ of Jeugdhulp professional met vele GIZ-schema's in je tas om mee te nemen op huisbezoek is niet handig. Ook wil de professional aansluiten bij onze jonge doelgroep die gewend is aan digitale media. Bovendien wil je een ouder direct een folder over bijvoorbeeld beter slapen of gezond eten kunnen opsturen. Voldoende reden om de GIZ verder naar een digitale en gebruiksvriendelijke variant door te ontwikkelen. Daarvoor hebben we subsidie verkregen van ZonMW. Samen met JGZ Zuid-Holland West en Kwadraat ontwikkelen we met TNO een prototype digitale GIZ

Gezond leven, check het even

De nieuwe vragenlijst voor de bovenbouw van de middelbare school is 'Gezond leven, check het even'. Deze check is onder andere samengesteld met de jongeren zelf. De jongere kan zelf vragen stellen en is niet meer betuttelend zoals de oude vragenlijst ('de Emovo'). Als de leerling de digitale gezondheidscheck heeft ingevuld, volgt er een digitale samenvatting voor de JGZ-medewerker die gekoppeld wordt aan het digitale dossier. Vanaf september start de JGZ met deze nieuwe vragenlijst

1.8 Resultaten gezondheidsmonitor beschikbaar

Eind april kwamen de eerste resultaten uit de Gezondheidspeiling volwassenen en ouderen 2016 beschikbaar. De kerncijfers zijn geplaatst op de website 'Mijn gemeente' van de GGD Hollands Midden. De GGD is per onderwerp aan de slag met verdiepende analyses (risicogroepen, trends etc.). Een actueel thema waarbij de cijfers gebruikt kunnen worden is de 'Gezonde Leefomgeving', in het kader van de nieuwe Omgevingswet. Er zijn bijeenkomsten geweest bij verschillende gemeenten om in gesprek te gaan over de manier waarop de beschikbare cijfers gebruikt kunnen worden bij het uitwerken van gemeentelijk beleid.

2. Financieel overzicht RDOG Hollands Midden

2.1 Inleiding

In de bestuursrapportage wordt inzicht gegeven in de verwachte baten en lasten van het betreffende jaar.

Op grond van artikel 2 van de 'Herziene Verordening Begrotingswijziging 2014-2017 RDOG Hollands Midden', die is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 9 december 2015, wordt bij de 2^e bestuursrapportage een administratieve begrotingswijziging ingediend. Omdat er tevens sprake is van een voorgestelde wijziging van de bijdrage per inwoner (BPI), wordt een zienswijze van de gemeenten op de begrotingswijziging gevraagd.

Bedragen luiden in €1.000 (= €k).

2.2 Resultaatprognose

Hieronder zijn de geprognostiseerde resultaten van de RDOG Hollands Midden weergegeven, onderverdeeld naar economische categorieën. Het resultaat van de RDOG Hollands Midden is gelijk aan het totaal van de programma's GGD, GHOR en RAV.

(€1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017	Prognose 1e berap	Prognose 2e berap	Verschil 1e berap	Verschil Begroting
Salarissen en sociale lasten	49.322	49.613	53.027	53.252	-225	-3.639
Tijdelijk personeel	3.238	2.594	1.656	2.451	-795	143
Overige personeelslasten	3.213	2.784	3.259	3.176	83	-392
Subtotaal personeelslasten	55.773	54.991	57.942	58.879	-937	-3.888
Kapitaallasten	2.639	2.935	2.917	2.529	388	406
Huisvesting	2.807	2.583	2.628	2.748	-120	-165
Organisatiekosten	7.713	6.794	6.812	7.535	-723	-741
Materialen	1.604	1.594	1.668	1.712	-44	-118
Voorzieningen	80	80	80	80	0	0
Kosten meldkamer	953	804	950	950	0	-146
Onvoorzien	0	19	50	25	25	-6
Lasten vorig boekjaar	270	0	165	229	-64	-229
Subtotaal overige lasten	16.066	14.809	15.270	15.808	-538	-999
Lasten	71.839	69.800	73.212	74.687	-1.475	-4.887
Gemeenten BPI/BPK	25.222	26.037	26.037	26.037	0	0
Gemeenten overig	12.230	12.647	14.247	14.652	405	2.005
Derden	6.053	4.913	5.581	5.628	47	715
Zorgverzekeraars	22.123	24.163	23.458	23.458	0	-705
Rijk	2.545	2.233	2.489	2.996	507	763
Baten vorig boekjaar	606	63	10	96	86	33
Baten	68.779	70.056	71.822	72.867	1.045	2.811
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-3.060	256	-1.390	-1.820	-430	-2.076
Storting reserves	-79	-384	-89	-89	0	295
Onttrekking reserves	2.703	128	128	130	2	2
Gerealiseerde resultaat	-436	0	-1.351	-1.779	-428	-1.779
GGD	-55	0	-1.253	-1.684	-431	-1.684
GHOR	33	0	0	0	0	0
RAV	-414	0	-98	-95	3	-95
Gerealiseerde resultaat	-436	0	-1.351	-1.779	-428	-1.779

De kolom 'Realisatie 2016' toont de gerealiseerde jaarcijfers over 2016. De kolom 'Begroting 2017' bevat de begrotingscijfers volgens de 1^e begrotingswijziging 2017, die op 29 maart 2017 is vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Vervolgens is de prognose 2017 in de 1^e en 2^e bestuursrapportage vermeld. Tenslotte zijn de verschillen tussen de cijfers in deze bestuursrapportage met die in de 1^e bestuursrapportage en de begroting weergegeven.

2.3 Reserves

Hieronder staat een overzicht van de verwachte ontwikkeling van de reserves op basis van de geprognostiseerde baten en lasten in 2017. Het totaal van de reserves vormt het eigen vermogen. Over de bestemming van het resultaat zal het Algemeen Bestuur op 29 maart 2018 een besluit nemen. Dit overzicht is dus indicatief.

Een toelichting op reserves staat in de Herziene Nota Reserves en Voorzieningen 2014-2017 RDOG Hollands Midden.

€k	01-01 2017	Δ GGD	Δ GHOR	Δ RAV	31-12 2017
Algemene reserve GGD	900	-1.684	0	0	-784
Algemene reserve GHOR	110	0	0	0	110
Reserve aanvaardbare kosten RAV	335	0	0	-95	240
Algemene reserve	1.345	-1.684	0	-95	-434
Reserve markttaken GGD	295	89	0	0	384
Reserve project OvDG	106	0	-10	0	96
Reserve huisvesting RAV	367	0	0	-120	247
Bestemmingsreserves	768	89	-10	-120	727
Eigen vermogen	2.113	-1.595	-10	-215	293
GGD	1.195	-1.595	0	0	-400
GHOR	216	0	-10	0	206
RAV	702	0	0	-215	487
Eigen vermogen	2.113	-1.595	-10	-215	293

2.4 Risico's

Risico-inventarisatie 2017

Begin 2017 zijn de uitkomsten van de actualisatie van de risico-inventarisatie van de GGD Hollands Midden met het bestuur gedeeld. De vaststelling van de financiële impact is gebaseerd op een inventarisatie van de processen binnen de GGD, waarbij de kans en impact als wegingsfactor zijn meegenomen en een koppeling is gelegd met een risico-bedrag wanneer het risico zich zou voordoen. Bij het aanbieden van de jaarstukken 2016 aan het Algemeen Bestuur (AB-07-08b) is de risicoanalyse in een apart memo toegelicht (AB-17-08c). Een samenvatting van de risico-inventarisatie is opgenomen in de Programmabegroting 2018 (AB-17-17b), die op 5 juli 2017 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld.

Voor de actuele risico's verwijzen wij naar bovengenoemde stukken. Hieronder zijn de additionele risico's genoemd op basis van de actuele situatie, behorend bij de prognose 2017. Een actualisatie van de risico-inventarisatie zal worden opgenomen in de Kadernota 2019, die staat geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur op 13 december 2017.

Aanscherping van de meldcode vanaf 2019

Naar verwachting leidt nieuwe wetgeving inzake de aanscherping van de meldcode tot meer benodigde formatie.

Bij aanscherping van de meldcode krijgt Veilig Thuis een radarfunctie toebedeeld. Veilig Thuis moet dus meer casussen langere tijd in beeld houden. Er wordt een groei van het aantal adviesvragen en meldingen verwacht omdat dan voor alle beroepsgroepen de verplichting geldt een afwegingskader te hanteren. Deze groei zal zich niet sprongsgewijs maar geleidelijk ontwikkelen als gevolg van een grotere bewustwording onder professionals.

De verwachting is dat de aanscherping van de meldcode ingaat per 1 januari 2019.

Verdere stijging pensioenpremies 2018

De pensioenpremieontwikkeling voor 2018 is nog niet vastgesteld maar zeker is dat die ook zal drukken op de loonruimte voor 2018, maar waarschijnlijk in mindere mate dan in 2017. De pensioenpremiestijging die het ABP nu voorziet zou leiden tot een stijging van de pensioenpremiekosten voor de werkgever met 1% van de loonsom.

Loonkostenstijging

De VNG en de vakbonden FNV, CNV en CMHF hebben een principeakkoord gesloten over de nieuwe Cao Gemeenten. Partijen hebben afgesproken dat per 1 januari 2018 stijgende salarissen met 1,5% en het IKB stijgt per 1 juli 2018 met 0,25 procentpunt. Met deze stijgingen is in de programmabegroting 2018 niet volledig rekening gehouden. De Cao loopt van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019.

Indexeringsmethodiek

Voor een substantieel deel zijn de negatieve resultaten en de negatieve prognose toe te schrijven aan het achterblijven van de compensatie voor gestegen loonkosten. Zowel in 2016 als in 2017 zijn de personeelskosten harder gestegen dan de index zoals die in de begroting is opgenomen. De oorzaak ligt in 2017 in belangrijke mate in de gestegen pensioenpremies en ook deels in de generieke loonstijging zoals voortkomt uit de cao-afspraken. De verwachting is dat dit ook in 2018 het geval zal zijn.

Het achterblijven van de indexering bij de daadwerkelijke ontwikkeling van de loonkosten, doordat de prijsindex BBP geen adequate representatie geeft van de werkelijke stijging van de loonkosten voor de sector overheid, leidt tot een gecumuleerd tekort van €418k in 2016, €898k in 2017 en €993k in 2018.

Een gedeelte van de vaste formatie wordt gefinancierd door incidentele middelen

In de prognose wordt rekening gehouden met niet begrote extra middelen voor de financiering van aanvullende taken. Deze taken worden voor een deel uitgevoerd door de vaste formatie vanwege het jaarlijks terugkerende karakter van deze aanvullende financiering.

Tariefstelling Veilig Thuis tegen marginale kosten

Op grond van afspraken die zijn gemaakt bij het overnemen van de activiteiten voor Veilig Thuis, worden de marginale kosten door de subsidiegever vergoed. Marginale kosten zijn de meerkosten van de nieuwe activiteiten. Er is geen sprake van een vergoeding voor centrale overhead. De opslag van 17% die wordt gehanteerd dient ter dekking van personeelsvergoedingen, directe huisvestingskosten en dergelijke. De opslag komt overeen met de omvang van de overhead van Jeugdbescherming West, zoals vastgesteld bij de overgang van de medewerkers van Jeugdbescherming West naar de RDOG Hollands Midden.

Het overheadpercentage van de GGD Hollands Midden, berekend volgens de systematiek in het nieuwe BBV, is 31%. Het verschil zou binnen de organisatie goed op te vangen zijn als sprake was van een marginale activiteit. In de prognose 2017 is de omvang van MZVT echter gegroeid tot bijna 20% van de GGD Hollands Midden. De uitbreiding brengt extra werkzaamheden met zich mee voor de bedrijfsvoering van de RDOG Hollands Midden, zonder dat daar extra vergoeding tegenover staat.

2.5 Verschillenanalyse

In de 1^e bestuursrapportage 2017 was het geprognosticeerde tekort €1.351k. In de 2^e bestuursrapportage 2017 is de prognose voor tekort €1.779k. Het verschil is terug te voeren op het programma GGD.

In de 1^e bestuursrapportage 2017 is een overzicht gegeven van de oorzaken van het verwachte tekort van €1.351k. Dit kan worden aangevuld met de oorzaken van het verschil tussen de 1^e en 2^e bestuursrapportage 2017 (zie ook § 3.1). Hierdoor ontstaat het volgende overzicht met een samenvatting van de verschillen tussen de begroting 2017 en de prognose 2017.

(€1.000)	Structureel	Incidenteel	Vershil 2017
Stijging pensioenpremie	-453		
Stijging door het opnemen van 2 verlofdagen in het IKB (0,8% van loonsom)	-280		
Loonkostenstijging (salarissen 1,0% per 1 augustus, IKB 0,5% per 1 december)	-145		
Maatregelen PZJ naar aanleiding van inspectiebezoek	-120		
Wettelijk aan te stellen functionaris gegevensbescherming	-70		
Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DD-JGZ)		-350	
Meerkosten uitzendkrachten MZVT in plaats van eigen personeel		-180	
Project Procesgericht werken Bedrijfsvoering		-96	
Doorontwikkeling ERP-systeem		-85	
Plan van aanpak opvang personen met verward gedrag		-37	
Privacy-nulmeting		-22	
Incidentele baten en lasten		-194	
Subtotaal	-1.068	-964	-2.032
Overige besparingen en baten, per saldo	0	348	348
Gerealiseerde resultaat GGD	-1.068	-616	-1.684
Gerealiseerde resultaat GHOR	0	0	0
Gerealiseerde resultaat RAV	-95	0	-95
Gerealiseerde resultaat	-1.163	-616	-1.779

Hieronder worden de verschillen per post toegelicht.

Stijging pensioenpremie

Vanaf 1 januari 2017 stijgen de ABP-pensioenpremies met 2,6%, wat leidt tot een stijging van de pensioenpremielasten voor de werkgever met 1,4% van de loonsom. Gemeenten moeten deze kosten zelf dragen: anders dan de zogenoemde kabinetsectoren krijgen gemeenten geen compensatie voor de hogere pensioenpremielasten. De bestaande afspraken voor 2017 leiden dus al tot groot een beslag op de arbeidsvoorwaardenruimte.

De stijging van de pensioenpremie was nog niet bekend was op het moment van de vaststelling van de begroting. Eind 2016 heeft de ambtelijke werkgroep financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen besloten tot een indexering voor 2018 van 1,3% ten opzichte van 2017, waarin een nacalculatie van de indexering voor 2017 (0,4%) is verwerkt. Voor 2017 bedroeg de indexering 0,75%.

Verlofdagen in het IKB (0,8% van loonsom)

Het geld in het IKB-budget komt uit het vakantiegeld, de eindejaarsuitkering en de levensloopbijdrage. Ook zijn twee dagen van het bovenwettelijk verlof omgezet in geld en aan het IKB toegevoegd. Het IKB bedraagt 16,3% van het bruto salaris: dat is de optelsom van de bronnen 6,0% eindejaarsuitkering, 8,0% vakantietoelage, 1,5% levensloopbijdrage en 0,8% aan bovenwettelijk verlof (o.b.v. twee dagen). Hierdoor worden twee dagen uitbetaald, die tot 2017 als verlof werden opgenomen. Dit verhoogt de personeelslasten.

Loonkostenstijging

De VNG en de vakbonden FNV, CNV en CMHF hebben een principeakkoord gesloten over de nieuwe Cao Gemeenten. Partijen hebben afgesproken dat de salarissen per 1 augustus 2017 stijgen met 1,0%, het IKB stijgt per 1 december 2017 met 0,5 procentpunt. Het effect op de salariskosten in 2017 is €145k.

Maatregelen PZJ na inspectiebezoek

De IGZ heeft naar aanleiding van het bezoek aan de GGD Hollands Midden enkele vervolgcacties benoemd. De extra maatregelen die hieruit volgen leiden tot een structurele kostenverhoging van €120k.

Functionaris gegevensbescherming

De nieuwe Europese privacyverordening, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), verplicht ons

tot het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming, een interne toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens. Deze is op 1 juli 2017 aangesteld.

Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DD-JGZ)

De implementatie van het nieuwe DD-JGZ zal eenmalig €350k kosten voor de begeleiding van de implementatie, het herontwerp van de processen van JGZ en de vervanging van medewerkers die deelnemen aan het projectteam dat voor de implementatie en het procesherontwerp zorgt.

Zoals het er nu uitziet vindt de ingebruikname van het nieuwe DD-JGZ volgens plan plaats op 15 november 2017. Er kan natuurlijk veel mis gaan op het laatste moment, maar we gaan er nog steeds van uit dat de datum wordt gehaald en dat daardoor geen kostenoverschrijdingen plaatsvindt, boven de incidentele lasten van €350k.

Meerkosten inhuur MZVT

Ten opzichte van de begrote salariskosten leidt de inhuur van personeel tot incidentele meerkosten van €180k.

Project Procesgericht werken Bedrijfsvoering

Processen vormen de ruggengraat van onze organisatie. De RDOG Hollands Midden is gestart om het procesgericht denken en werken binnen de organisatie breed in de organisatie in te voeren. De pilot, vanaf mei 2017, is onderdeel van de implementatie van het nieuwe DD-JGZ. De implementatie loopt onder meer op schema omdat alle betreffende JGZ-processen minutieus en overzichtelijk in kaart zijn gebracht en verbeterd. Vervolgens is de organisatie gestart met het procesherontwerp van de bedrijfsvoeringsprocessen, waar alle primaire activiteiten op steunen.

Doorontwikkeling ERP-systeem

In 2014 heeft de organisatie besloten om een automatiseringsprogramma uit te voeren met GGD Hollands Noorden, waar, naast een GGD-dossier, onder meer een ERP-systeem in een gezamenlijke automatiserings-omgeving was voorzien. Met ingang van 1 januari 2016 is dit nieuwe ERP-systeem ingevoerd. In de loop van 2016 bleek dat het werken in de gedeelde omgeving te weinig flexibel was. Daarom is de RDOG Hollands Midden eind februari 2017 ontvlochten uit de werkomgeving van GGD Hollands Noorden. Na deze ontvlechting is door verschillende specialisten gewerkt aan het aanpassen van de inrichting naar de wensen van de organisatie.

Plan van aanpak personen met verward gedrag

Op 5 juli 2017 is afgesproken dat de kosten voor de interimperiode van het project verwarde personen via de administratie van de RDOG Hollands Midden kunnen lopen en dat de daarmee gepaard gaande budgetoverschrijding wordt geaccepteerd.

Privacy-nulmeting

Adviesbureau Duthler heeft een Privacy-nulmeting uitgevoerd. Het doel van de nulmeting was het vaststellen van de mate waarin de RDOG Hollands Midden voldoet aan de eisen en normen die voortvloeien uit de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), de Europese Algemene verordening gegevensbescherming (Avg) en andere relevante aanpalende sectorale wet- en regelgeving.

Duthler gaf aan onder de indruk te zijn van het werk dat binnen de RDOG Hollands Midden op het gebied van privacy al is verricht. In hun beleving komt het nauwelijks voor dat een organisatie al zo ver is bij de nulmeting.

Aandachtspunten zijn onder meer dat het overzicht en inzicht nog niet voldoende zijn ingericht in de verwerkingen, invulling van de rechten van de betrokkenen (zowel cliënten als medewerkers), bewaking van de bewaartermijnen en dataproportionaliteit. Een aandachtspunt is om voortdurend de effectieve werking van de beheersmaatregelen te kunnen aantonen. De functionaris gegevensbescherming pakt deze zaken op.

Incidentele baten en lasten

Dit betreft baten en lasten vorig boekjaar, zoals sociale lasten over vakantiegeld, die bij de jaarrekening 2016 te laag was geschat (€80k), afwikkeling projecten uit 2016 (€28k), nagekomen kosten inhuur (€22k) en nagekomen lasten UWV-ziektewet (€24k).

2.6 Beschouwing over het financieel beleid

Krappe begroting

Geconstateerd moet worden dat het de RDOG Hollands Midden dit jaar niet lukt om binnen de begroting al de haar toegewezen taken uit te voeren. Dit is het gevolg van een aantal ontwikkelingen, die nu steeds pregnanter samenkomen.

Ten eerste is de ruimte uit de begroting en de exploitatie. Waar in eerdere jaren bepaalde tegenvallers of onvoorziene, verplichte uitgaven konden worden gecompenseerd door besparingen, zijn door de bezuinigingen in de afgelopen jaren de mogelijkheden tot besparingen elders in de exploitatie nihil geworden.

Dit hangt samen met de tweede ontwikkeling, namelijk dat in de periode 2012 - 2015 de formatie die ingezet werd op uitstelbare taken kon worden ingezet op andere, urgentere werkzaamheden of calamiteiten, zonder dat de totale uitgaven stegen. De uitstelbare taken zijn in de periode 2012 - 2013 geschrapt, wat heeft geleid tot een reorganisatie met een formatiereductie van 31 fte. De afvloeiing van deze 31 fte vindt plaats in de periode januari 2015 tot en met december 2017 (reorganisatiebesluit juni 2014). Nu deze einddatum nadert en de betreffende medewerkers daadwerkelijk zijn afgevoerd, is deze boven formatieve ruimte niet meer beschikbaar voor urgente taken. Dat betekent dat voor extra taken nieuwe, vaak tijdelijke medewerkers of uitzendkrachten moeten worden aangetrokken, terwijl er geen extra budget tegenover staat of stond.

Een vergelijkbare ontwikkeling is terug te zien in de organisatiekosten. Ook door zijn de mogelijkheden voor compensatie afgenomen, waardoor noodzakelijke extra uitgaven direct leiden tot extra organisatiekosten.

Een vierde relevante ontwikkeling is het achterblijven van de indexering bij de daadwerkelijke ontwikkeling van de loonkosten. Gecumuleerd leidt dit tot een tekort van €418k in 2016, €898k in 2017 en €993k in 2018. Dit wordt met name veroorzaakt door het gegeven dat de prijsindex BBP geen adequate representatie geeft van de daadwerkelijke stijging van de loonkosten voor de sector overheid, zoals berekend door het CPB.

Alternatieven

Een druk op de uitgaven leidt natuurlijk ook tot de vraag of er mogelijkheden zijn om het huidige takenpakket te reduceren, nadat een eerste reductie al in de periode 2012 - 2015 heeft plaatsgevonden. Zowel bij de behandeling van de begroting 2015, als in de nota Gezond Geregeld, als in de eerste resultaten van de werkgroepen in het kader van RDOG2020 is door bestuur resp. portefeuillehouders al vastgesteld dat de meeste taken al op het minimum van een aanvaardbaar niveau worden uitgevoerd en er geen mogelijkheden zijn voor verdere taakreductie.

Vanwege deze ontwikkelingen is in de 1^e bestuursrapportage 2017 al aangegeven dat de mogelijkheden voor bijsturing nagenoeg zijn uitgeput. Alle extra's leiden direct tot extra kosten. Voorbeelden hiervan zijn de projectkosten van het digitaal dossier JGZ, de extra inzet binnen PZJ als gevolg van de aanbevelingen in het inspectierapport, de aanstelling van de functionaris gegevensbescherming, de inhuur van een extern bureau voor de begeleiding van het project procesgericht werken en de kosten project verwarde personen (waarvan het PPG al heeft besloten dat dit bedrag boven de huidige begroting kan worden uitgegeven).

Conclusie

Deze beschouwing leidt dan ook tot de conclusie dat, bij het huidige takenpakket, een extra financiële bijdrage onvermijdelijk is, naast de opdracht aan de organisatie om nog soberder om te gaan met de uitvoering van de taken, investeringen en overige kosten.

2.7 Voorstel voor de verwerking van het geprognostiseerde resultaat

Samenvatting

De structurele meerkosten in het programma GGD bedragen ten opzichte van de programmabegroting €1.068k. De incidentele meerkosten bedragen €964k. Daar staan – vooral incidentele – besparingen tegenover ter grootte van €348k. In de tabel is dit samengevat. De extra formatie en subsidie Veilig Thuis valt hier buiten.

(€1.000)	Structureel	Incidenteel	Vershil 2017
Stijging salarissen, IKB en pensioenlasten	-878	0	-878
Overige lastenstijgingen, per saldo	-190	-964	-1.154
Meerkosten programma GGD ten opzichte van de begroting 2017	-1.068	-964	-2.032
Overige besparingen en baten, per saldo	0	348	348
Gerealiseerde resultaat GGD	-1.068	-616	-1.684

Een belangrijke oorzaak van het verschil is gelegen in de indexeringsystematiek. De personeelslasten zijn harder gestegen dan de index zoals die in de begroting is opgenomen. De structurele stijging in 2017, die niet in de begroting 2017 was opgenomen, is €878k.

Een vergelijking tussen de gehanteerde indexering en de daadwerkelijke ontwikkeling van de loonkosten, wijst op een gecumuleerd tekort van €898k in 2017.

Dit is reden om voor 2017 een begrotingswijziging op te stellen die uitgaat van een extra bijdrage van gemeenten ter grootte van €800k. Dat is €268k minder dan de structurele meerkosten.

3. Annex: Financieel overzicht per programma

Op de volgende bladzijden zijn de financiële overzichten voor de programma's GGD, GHOR en RAV opgenomen.

3.1 Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

Financieel overzicht GGD

(€1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017	Prognose 1e berap	Prognose 2e berap	Vershil 1e berap	Vershil Begroting
Salarissen en sociale lasten	31.527	31.642	34.473	34.232	241	-2.590
Tijdelijk personeel	2.078	1.539	1.466	2.106	-640	-567
Overige personeelslasten	1.601	1.284	1.670	1.563	107	-279
Subtotaal personeelslasten	35.206	34.465	37.609	37.901	-292	-3.436
Kapitaallasten	725	912	836	668	168	244
Huisvesting	1.891	1.751	1.802	1.882	-80	-131
Organisatiekosten	5.250	4.316	4.121	4.919	-798	-603
Materialen	640	611	655	670	-15	-59
Voorzieningen	80	80	80	80	0	0
Kosten meldkamer	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Lasten vorig boekjaar	181	0	155	219	-64	-219
Subtotaal overige lasten	8.767	7.670	7.649	8.438	-789	-768
Lasten	43.973	42.135	45.258	46.339	-1.081	-4.204
Gemeenten BPI/BPK	23.351	24.139	24.139	24.139	0	0
Gemeenten overig	12.230	12.647	14.247	14.652	405	2.005
Derden	5.816	4.900	5.109	5.117	8	217
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0
Rijk	598	538	589	811	222	273
Baten vorig boekjaar	448	0	10	25	15	25
Baten	42.443	42.224	44.094	44.744	650	2.520
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-1.530	89	-1.164	-1.595	-431	-1.684
Storting reserves	-79	-89	-89	-89	0	0
Onttrekking reserves	1.554	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	-55	0	-1.253	-1.684	-431	-1.684

Vershil met de begroting 2017

Het verschil tussen de begroting en de prognose van het gerealiseerde resultaat bedraagt €1.684k. Dit is te zien in de laatste kolom van bovenstaande tabel. Het verschil kan als volgt worden gespecificeerd.

(€1.000)	Personeels- lasten	Overige lasten	Baten	Vershil 2017
Stijging pensioenpremie	-453	0	0	-453
Stijging door het opnemen van 2 verlofdagen in het IKB	-280	0	0	-280
Loonkostenstijging vanaf augustus 2017	-145	0	0	-145
Maatregelen PZJ naar aanleiding van inspectiebezoek	-120	0	0	-120
Functionaris gegevensbescherming	-70	0	0	-70
Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg (DD-JGZ)	-270	-80	0	-350
Hogere lasten MZVT	-1.340	-245	1.438	-147
Markttaken en overige subsidies	-494	-222	1.101	385
Project Procesgericht werken Bedrijfsvoering	0	-96	0	-96
Doorontwikkeling ERP	0	-85	0	-85
Plan van aanpak opvang personen met verward gedrag	0	-37	0	-37
Privacy-nulmeting	0	-22	0	-22
Overig, per saldo	-264	19	-19	-264
Vershil	-3.436	-768	2.520	-1.684

Verskil met de 1^e bestuursrapportage 2017

In de 1^e bestuursrapportage 2017 is een verklaring gegeven van het geprognosticeerde tekort van €1.253k. In deze bestuursrapportage is sprake van een geprognosticeerd tekort van €1.684k. De belangrijkste elementen in het verschil tussen de 1^e en 2^e bestuursrapportage 2017 (€431k) zijn als volgt:

- De effecten van de cao-loonstijging waren op dat moment nog niet bekend (€145k).
- De extra inzet binnen de sector PZJ op grond van het rapport van de inspectie was nog niet begroot (€120k).
- Er is sprake van extra baten in vergelijking met de 1^e bestuursrapportage 2017 ter grootte van €650k. Onderdeel daarvan is een bedrag van €222k, waarvoor wij kassier zijn en dat ten goede komt aan andere partijen in het zorgnetwerk antibiotica resistentie (ABR). Daarom zijn de organisatiekosten met eenzelfde bedrag verhoogd. Daardoor resteren extra baten ter grootte van €428k. Hier staan extra personeelskosten tegenover van €292k. De meeropbrengst aan baten is hoger dan de meerkosten personeel omdat de organisatie in staat is geweest om iets te schuiven met medewerkers, waardoor een licht positief saldo resteert.
- Er zijn meerkosten op het gebied van organisatiekosten ten opzichte van de eerste marap (€798k). De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de prognose in de 1^e bestuursrapportage zijn: facturen derden zorgnetwerk ABR (€222k), projectkosten MZVT (€200k), project Procesgericht werken Bedrijfsvoering (€96k), doorontwikkeling ERP-systeem (€85k), plan van aanpak personen met verward gedrag (€22k) en privacy-nulmeting (€22k).

3.2 Geneeskundige Hulpverlening (GHOR)

Financieel overzicht GHOR

(€1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017	Prognose 1e berap	Prognose 2e berap	Vershil 1e berap	Vershil Begroting
Salarissen en sociale lasten	1.148	1.109	1.128	1.151	-23	-42
Tijdelijk personeel	110	0	0	0	0	0
Overige personeelslasten	42	233	224	197	27	36
Subtotaal personeelslasten	1.300	1.342	1.352	1.348	4	-6
Kapitaallasten	52	71	71	58	13	13
Huisvesting	49	43	43	43	0	0
Organisatiekosten	521	483	483	480	3	3
Materialen	2	1	0	1	-1	0
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Kosten meldkamer	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	19	0	0	0	19
Lasten vorig boekjaar	32	0	10	10	0	-10
Subtotaal overige lasten	656	617	607	592	15	25
Lasten	1.956	1.959	1.959	1.940	19	19
Gemeenten BPI/BPK	1.871	1.898	1.898	1.898	0	0
Gemeenten overig	0	0	0	0	0	0
Derden	17	13	13	27	14	14
Zorgverzekeraars	0	0	0	0	0	0
Rijk	0	0	0	0	0	0
Baten vorig boekjaar	54	0	0	5	5	5
Baten	1.942	1.911	1.911	1.930	19	19
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-14	-48	-48	-10	38	38
Storting reserves	0	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	47	48	48	10	-38	-38
Gerealiseerde resultaat	33	0	0	0	0	0

Toelichting

De GHOR verwacht haar activiteiten binnen haar begroting uit te voeren.

De periodieke overleggen met de zorgpartners zijn volgens afspraken uitgevoerd. Onderwerpen zijn terrorismegevolgbestrijding, slachtofferinformatie, zorgcontinuïteit, informatiedeling in crisissomstandigheden. Samenwerking en transparantie in elkaars taken en verwachtingen worden bevorderd in de gehouden netwerkbijeenkomsten.

Met de zes GHOR-regio's met reële risico's voor terroristische aanslagen zijn uitgangspunten en maatregelen beschreven bij terrorismegevolgbestrijding voor de geneeskundige keten. Belangrijk aandachtspunt is de zorgcapaciteit bij een groot aantal gewonden en het effect op de reguliere zorgcontinuïteit.

Landelijk is een enquête verspreid binnen het zorgnetwerk om de informatiebehoeften in de voorbereiding op en bestrijding van crises vast te stellen. Vervolgens worden ook brandweer en politie hierbij betrokken. Doel is zowel landelijk als regionaal de informatievoorziening op een hoger niveau te tillen en passend binnen de huidige tijd.

De minister van VWS heeft aan de voorzitters van de Veiligheidsregio's gevraagd zich voor te bereiden op nooddistributie in de situatie dat er op het moment van een kernongeval mensen uit de doelgroepen niet over jodiumtabletten beschikken. De GHOR informeert betrokken partners over de predistributie in de regio en coördineert de GHOR de nooddistributie voor de veiligheidsregio.

De GHOR heeft haar risico-inventarisatie uit 2015 geactualiseerd. Een samenvatting hiervan wordt opgenomen in de begroting GHOR 2019. Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) heeft hierover in september 2017 positief geadviseerd aan het Algemeen Bestuur VRHM, zodat daarna het Algemeen Bestuur van de RDOG Hollands Midden deze risico-inventarisatie ten finale kan vaststellen.

3.3 Regionale Ambulancevoorziening (RAV)

Financieel overzicht RAV

(€1.000)	Realisatie 2016	Begroting 2017	Prognose 1e berap	Prognose 2e berap	Verschil 1e berap	Verschil Begroting
Salarissen en sociale lasten	16.647	16.862	17.426	17.869	-443	-1.007
Tijdelijk personeel	1.050	1.055	190	345	-155	710
Overige personeelslasten	1.570	1.267	1.365	1.416	-51	-149
Subtotaal personeelslasten	19.267	19.184	18.981	19.630	-649	-446
Kapitaallasten	1.862	1.952	2.010	1.803	207	149
Huisvesting	867	789	783	823	-40	-34
Organisatiekosten	1.942	1.995	2.208	2.136	72	-141
Materialen	962	982	1.013	1041	-28	-59
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0
Kosten meldkamer	953	804	950	950	0	-146
Onvoorzien	0	0	50	25	25	-25
Lasten vorig boekjaar	57	0	0	0	0	0
Subtotaal overige lasten	6.643	6.522	7.014	6.778	236	-256
Lasten	25.910	25.706	25.995	26.408	-413	-702
Gemeenten BPI/BPK	0	0	0	0	0	0
Gemeenten overig	0	0	0	0	0	0
Derden	220	0	459	484	25	484
Zorgverzekeraars	22.123	24.163	23.458	23.458	0	-705
Rijk	1.947	1.695	1.900	2.185	285	490
Baten vorig boekjaar	104	63	0	66	66	3
Baten	24.394	25.921	25.817	26.193	376	272
Gerealiseerde saldo van baten en lasten	-1.516	215	-178	-215	-37	-430
Storting reserves	0	-295	0	0	0	295
Onttrekking reserves	1.102	80	80	120	40	40
Gerealiseerde resultaat	-414	0	-98	-95	3	-95

Toelichting

Het is de verwachting dat zowel de lasten als de baten hoger uit zullen vallen dan begroot bij ongewijzigd beleid. Per saldo bedraagt het tekort voor mutatie reservers €430k. Er wordt voorgesteld om de begrote storting in de reserves van €295k niet te laten plaatsvinden en de onttrekking uit de reserve huisvesting te verhogen met €40k. Daardoor daalt het tekort van €430k naar €95k. Door beperkte maatregelen zal worden getracht het resterend tekort terug te brengen naar nihil.

Aan de lastenkant is een duidelijke verschuiving zichtbaar van duur tijdelijk personeel naar vast personeel. De formatie is gedurende 2016 op orde gebracht en de uitdaging voor 2017 betreft het op peil houden van de formatie en het verder beperken van de inzet van uitzendkrachten. Op het eerste gezicht lijken personeelslasten met €446k fors hoger uit te pakken, maar hier staat een hogere bijdrage van het Rijk tegenover van €490k.

Het eerdergenoemde tekort van €430k kan met name verklaard worden door een tweetal tegenvallers. Allereerst zijn de kosten voor de meldkamer €146k te laag begroot. De verwachte kosten voor de meldkamer van €950k zijn in lijn met de werkelijke kosten over 2016. Daarnaast was in begroting rekening gehouden met een additionele bijdrage van de zorgverzekeraars van €1.600k terwijl deze in werkelijkheid is uitgekomen op €1.335k.

In de begroting 2017 hoort €440k in de post 'Zorgverzekeraars' feitelijk onder de 'Derden' te zijn verantwoord.

telefoon 088 308 30 30
datum 13 oktober 2017
onze ref Dir/HvD/557
betreft Brief bij 2^e begrotingswijziging 2017
bijlage(n) 2^e begrotingswijziging 2017 (en 2^e bestuursrapportage 2017)
e-mail hvandinther@rdoghm.nl

Aan de gemeenteraden van de gemeenten
in de regio Hollands Midden,

Geachte Raad,

Bijgaand treft u de 2^e begrotingswijziging 2017 aan van de RDOG Hollands Midden, met het verzoek uw eventuele zienswijze op deze begrotingswijziging vóór 13 december 2017 aan de secretaris van het bestuur te doen toekomen. Bij deze begrotingswijziging is de 2^e bestuursrapportage 2017 als bijlage toegevoegd.

Naast de administratieve verwerking van een aantal ontwikkelingen, die hebben plaatsgevonden sinds de vaststelling van de eerste begrotingswijziging 2017 in maart 2017, bevat deze wijziging het voorstel om de bijdrage van de gezamenlijke gemeenten te verhogen met een bedrag van € 800.000. Het bestuur hecht eraan u nader te informeren over de achtergronden en motieven voor deze verhoging.

De bestuursrapportage over de eerste acht maanden maakt duidelijk dat zonder verdergaande maatregelen het jaar 2017 wordt afgesloten met een tekort van circa 1,7 miljoen euro. De redenen voor dit tekort zijn divers. Er is sprake van (noodzakelijke) incidentele uitgaven ter grootte van circa 1,1 miljoen euro. Daarnaast is sprake van een bedrag van circa 1,0 miljoen euro aan structurele overschrijdingen. Dit saldo van 2,1 miljoen euro tekort wordt gecompenseerd door reeds gerealiseerde (deels incidentele) bezuinigingen ter grootte van circa 0,4 miljoen euro.

Omdat het uitgangspunt van het bestuur is dat de organisatie zo veel mogelijk zelf dit tekort hoort te compenseren heeft het bestuur de organisatie de opdracht gegeven om in de resterende maanden van 2017 nog extra structurele bezuinigingen ter grootte van circa € 270.000 door te voeren.

Door actuele ontwikkelingen in de cao en de pensioenlasten blijft de overeengekomen looncompensatie sterk achter bij de daadwerkelijke loonkostenstijging. Achtergrond hiervan is dat de prijsindex BBP, die wordt gehanteerd als basis voor loonkostencompensatie voor gemeenschappelijke regelingen, structureel achterblijft bij de ontwikkeling van de werkelijke loonkosten.

De gemeenten worden voor loonkostenstijgingen via twee wegen gecompenseerd. De ene weg is de prijsindex BBP, de andere weg is een bijdrage in het kader van de trap op trap af, welke bijdrage mede wordt bepaald door de stijging van de netto-gecorrigeerde rijksuitgaven. In deze netto-gecorrigeerde rijksuitgaven wordt de totale stijging van de

loonkosten van de rijksambtenaren verdisconteerd. Echter, de gemeenschappelijke regelingen krijgen alleen de eerstgenoemde compensatie vergoed. Cumulatief bedraagt de kloof voor 2017 circa € 800.000.

Daarnaast worden de structurele overschrijdingen veroorzaakt door de verplichting om een functionaris gegevensbeheer aan te stellen, door hogere wettelijke eisen aan gegevensbescherming en applicatiebeheer, en aanvullende maatregelen op basis van aanbevelingen van de Inspectie voor de Gezondheidszorg bij de Jeugdgezondheidszorg (JGZ).

Uiteraard heeft het bestuur zich intensief bezig gehouden met de vraag of de organisatie niet in staat moet worden geacht om zelf de totale overschrijding te compenseren door middel van interne bezuinigingen. Het bestuur heeft moeten constateren dat dit niet mogelijk is. Dit is ook verwoord in de nota Gezond Geregeld. Ten eerste is door de 10% bezuinigingen van de afgelopen jaren het vlees al van de botten en is de uitvoering van sommige taken al als zeer krap te definiëren. De werkdruk is hoog en het ziekteverzuim loopt op.

Voor wat betreft de taken van de RDOG HM hebben de gezamenlijke gemeenten het programma RDOG2020 opgestart, waarbij op basis van de beoogde maatschappelijke effecten wordt bepaald welke taken de RDOG HM op welk niveau zou moeten uitvoeren. Dit is een zorgvuldig proces, waarin al diverse stappen zijn gezet. Naar verwachting levert dit traject het komende half jaar voor de meeste taakgebieden resultaten op. Het bestuur acht het niet wenselijk om dit traject te doorkruisen door nu taken te schrappen of in omvang sterk te reduceren. Daarbij neemt het bestuur ook de overweging mee dat voor de taken die dit traject al doorlopen hebben de conclusie is geweest dat er geen taken geschrapt of in omvang verminderd kunnen worden (JGZ).

In het kader van de geschetste problematiek met betrekking tot de loonkostenindex zullen wij in overleg treden met alle betrokken partijen om in kaart te brengen of de huidige afspraken nog aansluiten bij de actualiteit. De resultaten van dit overleg zullen uiteraard met de werkgroep, colleges en raden worden gedeeld en besproken.

Gelet op het bovenstaande ziet het bestuur op dit moment geen andere mogelijkheid dan een begrotingswijziging aan u voor te leggen, waarin de eerdergenoemde extra bijdrage is opgenomen. Overweging daarbij is ook dat uit oogpunt van rechtmatigheid en het toezichtkader van de provincie een begroting niet in stand kan blijven als uit de tussentijdse rapportages duidelijk wordt dat een extra gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is om structurele uitgaven te dekken.

In de Kadernota 2019 -2021 RDOG HM, die u in december 2017 ontvangt, zal nader worden ingegaan op de structurele aspecten van dit vraagstuk. Uitgangspunt hierbij is dat een takenpakket dat door bestuur en gemeenten aan de organisatie wordt opgedragen leidend is voor de bepaling van de gemeentelijke bijdrage, in de situatie dat de organisatie in het kader van de overhead en taakdifferentiatie zich al maximaal heeft ingespannen om deze tegen minimale kosten uit te voeren. Die situatie is naar de constatering van het bestuur momenteel aan de orde.

Bestuur en organisatie blijven zich er uiteraard voor inzetten dat de kosten van de organisatie ook in de toekomst binnen de daarvoor geldende kaders blijven en dat

mogelijkheden tot verdere reductie van de overhead in het kader van procesgericht lean organiseren en met gebruikmaking van technologische innovaties maximaal zullen worden benut.

De directie van de RDOG HM is uiteraard beschikbaar voor het geven van een nadere toelichting in uw Raad of commissie.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur van de RDOG HM,

Per opdracht:
J.A. de Jager
Voorzitter

J.M.M. de Gouw
Secretaris

cc. per e-mail:

- College B&W
- AB-leden RDOG HM
- Ambtenaren Volksgezondheid en Financiën van de deelnemende gemeenten